

Inhoud

Een woordje vooraf	13
Er waren eens ... puntjes, streepjes en krulletjes	15
Tweede en derde eeuw voor Christus	15
Zesde eeuw na Christus	16
Zevende tot en met twaalfde eeuw na Christus	18
Dertiende en veertiende eeuw	19
Vijftiende eeuw	20
Zestiende en zeventiende eeuw	22
Achttiende en negentiende eeuw	24
Tweede helft negentiende eeuw	26
Twintigste eeuw	26
Eenentwintigste eeuw	28
De punt	31
Hoe? Wat? Waar? Wanneer? Waarom?	31
Zijn titels van boeken, artikelen en dergelijke zinnen?	32
De punt en het wereldwijde web	32
Geheugensteuntje: wel of geen punt bij afkortingen?	33
Wees de scherpstlijper te slim af: puntjes bij namen en titels	34
Planeet Cijfer	35
Weetje: de of het punt?	37
Er was eens ... de punt	37
Datums en afko's in de middeleeuwen	38
Afko's en namen	38
Punten en titels	38
Weetje: de emotionele punt	39
In English, en français, auf Deutsch	40
Engels	40
Frans	40
Duits	41

De komma	43
Hoe? Wat? Waar? Wanneer? Waarom?	43
Opsomming	44
Geheugensteuntje: de betekenis van de komma	45
Aansprekingen of tussenwerpsels	46
Bijstellingen	47
Geheugensteuntje: de komma in de brief	48
Pauzes in zinnen	49
Wees de scherpshlijper te slim af: mag er een komma voor ‘en’?	51
Voor de duidelijkheid	52
Geheugensteuntje: komma voor die en dat	54
Weetje: de komma die verplicht tot naaktlopen	55
Planeet Cijfer	56
Er was eens ... de komma	56
In English, en français, auf Deutsch	58
Engels	58
Frans	59
Duits	59
De puntkomma	61
Hoe? Wat? Waar? Wanneer? Waarom?	61
Lijstjes	62
Gedachten die bij elkaar horen aan elkaar koppelen	63
Wees de scherpshlijper te slim af: puntkomma of dubbele punt	64
Er was eens ... de puntkomma	65
In English, en français, auf Deutsch	66
Engels	66
Frans	66
Duits	66
Het vraagteken	69
Hoe? Wat? Waar? Wanneer? Waarom?	69
Iets vragen?	69
De vraag die geen vraag is	70
De mededeling die een vraag wordt	71
Wanneer zeker geen vraagteken	72

Wees de scherpstrijper te slim af: het vraagteken in combinatie met andere leestekens	72
Er was eens ... het vraagteken	75
Weetje: de interrobang	75
In English, en français, auf deutsch	76
Engels	76
Frans	76
Duits	76
Het uitroepteken	79
Hoe? Wat? Waar? Wanneer? Waarom?	79
Gewoon roepen	80
Planeet Cijfer: !!1!	81
Wees de scherpstrijper te slim af: het uitroepteken samen met andere leestekens	83
Weetje: het Spaanse vraagteken en uitroepteken	84
Er was eens ... het uitroepteken	85
Uitroepteken of uitroepingsteken?	86
Weetje: het groene uitroep(ings)teken	87
In English, en français, auf Deutsch	88
Engels	88
Frans	88
Duits	88
De dubbele punt	91
Hoe? Wat? Waar? Wanneer? Waarom?	91
Voor een aankondiging, een beschrijving of een verklaring	91
Lijstjes	92
Voor een citaat (of quote)	93
Geheugensteuntjes voor de dubbele punt	94
Wees de scherpstrijper te slim af: wel of geen hoofdletters	96
Planeet Cijfer	97
Weetje: hoe heet dit leesteken nu echt?	98
Er was eens ... de dubbele punt	99
In English, en français, auf Deutsch	100
Engels	100
Frans	100
Duits	101

De aanhalingstekens	103
Hoe? Wat? Waar? Wanneer? Waarom?	103
Citaten (quotes)	104
Ironie	105
Weetje: luchtaanhalingstekens	106
Geheugensteuntje: ‘Opgelet!’	107
Voor ongewone, onbekende of zelfverzonnen woorden	108
Voor titels, motto’s, lijfspreuken	108
Geheugensteuntje: hoog of laag / recht of gekruld / enkel of dubbel / vishaakjes	109
Wees de scherpstlijper te slim af: komma binnen of buiten de aanhalingstekens	114
Er was eens ... het aanhalingsteken	116
In English, en français, auf Deutsch	117
Engels	117
Frans	118
Duits	118
De apostrof	121
Hoe? Wat? Waar? Wanneer? Waarom?	121
Bij samentrekkingen en ontbrekende letters	121
Weetje: snel zijn op Twitter	122
Weetje: de dichter en de apostrof	123
Meervoud en bezit: de officiële spellingregels	124
Wees de scherpstlijper te slim af: de bezits-s bij namen	127
Afko’s	129
Planeet Cijfer: combinatie met cijfers, + en -	129
Komma of recht?	130
Weetje: De Internationale dag van de typografisch correcte apostrof	130
Er was eens ... de apostrof	131
Weetje: de naam apostrof	132
In English, en français, auf Deutsch	134
Engels	134
Frans	134
Duits	135

Het streepje	137
Hoe? Wat? Waar? Wanneer? Waarom?	137
Het afbreekteken	137
Geheugensteuntjes voor het afbreekteken	138
Het weglatingsteken	139
Geheugensteuntje: samentrekkingen zonder streepjes	140
Het koppelteken	141
Geheugensteuntje: woordgroepen, samenstellingen en samen koppelingen	142
Wees de scherp slijper te slim af: quizvraag	143
Wees de scherp slijper te slim af: het antwoord	147
Er was eens ... het streepje	148
In English, en français, auf Deutsch	150
Engels	150
Frans	150
Duits	151
Het gedachtestreepje	153
Hoe? Wat? Waar? Wanneer? Waarom?	153
Weetje: wat is een kastlijntje?	154
Een extraatje	155
Een onverwachte wending	156
Verticale lijstjes	156
Planeet Cijfer	157
Er was eens ... het gedachtestreepje	157
In English, en français, auf Deutsch	160
Engels	160
Frans	161
Duits	161
De haakjes	163
Hoe? Wat? Waar? Wanneer? Waarom?	163
Voor nuttige informatie die niet noodzakelijk is	164
Haakjes voor de duidelijkheid	165
Wees de scherp slijper te slim af: de strategie van de haakjes	166
Er waren eens ... de haakjes	167
In English, en français, auf Deutsch	169

Engels	169
Frans	169
Duits	169
Het beletselteken	171
Hoe? Wat? Waar? Wanneer? Waarom?	171
Gedachten	172
Het beletselteken en andere leestekens	173
Het beletselteken en hoofdletters	173
Puntjes in citaten	174
Wees de scherpslijper te slim af: wel of geen spaties	175
Er was eens ... het beletselteken	176
In English, en français, auf Deutsch	178
Engels	178
Frans	178
Duits	179
De schuine streep	181
Hoe? Wat? Waar? Wanneer? Waarom?	181
Het of-streepje	182
En/of	183
Afko's	184
Wees de scherpslijper te slim af: wel/geen spaties	184
Planeet Cijfer	185
Weetje: gesproken leestekens	186
Er was eens ... de schuine streep	187
In English, en français, auf Deutsch	188
Engels	188
Frans	189
Duits	189
En dan nog dit ...	191
De ampersand &	191
Weetje: waar komen het teken en de naam 'ampersand'	
vandaan?	192
Leestekenvers	193

Het apenstaartje @	194
Weetje: @ the Ladies	195
De asterisk *	196
De hashtag #	199
Weetje: Twitter is niet de uitvinder van de hashtag	200
De emoji :-)	201
Smileys. Emoticons. Emoji's. En nu gifjes.	201
Wat komt er nog meer?	201
Wees de scherpslijper te slim af: emoji of emoji's?	202
Dankwoord	205
Afbeeldingen	207
QR-codes	207
Meer lezen?	209
Algemeen	209
Geschiedenis	211
Algemeen	211
Historische gidsen over interpunctie	211
Andere talen	212
Engels	212
Frans	213
Duits	213
Spaans	213
Register	214